

SOUČASNÝ STAV ŘEŠENÍ EVROPSKÉHO PROJEKTU EUROPEAN HUMAN BIOMONITORING INITIATIVE (HBM4EU) A JEHO DALŠÍ VÝVOJ

Evropský pětiletý projekt se zaměřením na expozici evropské populace chemickým látkám z prostředí, odhad rizika expozice zejména zvýšeně vnímavých populačních skupin, odvození potřebných limitních hodnot a v podstatě propojení vědy, politiky a spolupráce evropských států byl zahájen koncem roku 2016 a v současné době vstupuje do závěrečné fáze. Projekt měl být ukončen již v prosinci 2021, ale v důsledku pandemie covidu-19 došlo ke zpoždění řešení některých úkolů, které nemohly být provedeny v souvislosti s nepříznivou epidemiologickou situací (např. plánované odběry vzorků biologického materiálu, dokončení analýz vzorků pro omezený přístup odborných pracovníků do laboratorů, transport vzorků na zahraniční pracoviště i problémy spojené s objednáváním laboratorního materiálu a jeho dodáním při omezené přeshraniční dostupnosti apod.). Proto byl celý projekt prodloužen o 6 měsíců. Dokončení všech plánovaných prací a ukončení projektu HBM4EU závěrečnou konferencí a finální zprávou se předpokládá v červnu 2022, aby na něj posléze navázal obdobný, ale sedmiletý evropský projekt PARC (Partnership for the Assessment of Risk from Chemicals). Na obou projektech, jak na končícím, tak i nastávajícím, se podílí i Státní zdravotní ústav.

Ve dnech 21.–22. 9. 2021 proběhla v Berlíně konference mapující současný stav řešení projektu. Program byl zaměřen na výsledky dosažené v posledních letech.

Vzhledem k stále existujícím epidemiologickým opatřením byla konference uspořádána hybridní formou, tedy prezenčně i on-line. Současná technika umožňuje i posterové prezentace a diskuze k dané problematice. Značná pozornost byla věnována komunikaci výsledků za použití videí či sociálních sítí jako Facebook, Instagram, YouTube a další. Tyto platformy umožňují šířit informace, a tedy zejména zdravotní gramotnost, mezi další populační skupiny. Pro jednotlivé prioritní chemické látky zařazené v tomto projektu mezi emergentní jsou vypracovány factsheety shrnující nejdůležitější poznatky použitelné pro zvýšení informovanosti běžné populace.

Velká pozornost byla věnována směsím chemických látek, pracovním expozicím (např. hexavalentnímu chromu), elektronickému odpadu, výsledkům srovnávacích studií (Cd, akrylamid), vztahům mezi výsledky biomonitoringu a zdravím, modelovým studiím a biomarkerům účinku. Zazněly zde i výsledky HBM na národní úrovni, a to ve Finsku, Rakousku a Lucembursku.

Je nutno poděkovat německé agentuře pro životní prostředí (das UmweltBundesamt) za perfektní organizaci konference a vyslovit přání, aby příští konference už mohla proběhnout za fyzické přítomnosti účastníků se všemi postery a osobními diskuzemi.

*Prof. MUDr. Milena Černá, DrSc.
Státní zdravotní ústav*